

Sygn. akt: I C 54/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka - Midziak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 kwietnia 2022 r. w G.

sprawy z powództwa (...) S.A. w S.

przeciwko G. K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 41 526,96 zł. (czterdzieści jeden tysięcy pięćset dwadzieścia sześć złotych dziewięćdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 października 2020r do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5 694 zł. (pięć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt cztery złote) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia wyroku w sprawie do dnia zapłaty.

Sygn. akt **I C 54/21**

UZASADNIENIE

(wyroku z dnia 15 kwietnia 2022 roku – k. 224)

Powód (...) S.A. z siedzibą w S. wniósł pozew przeciwko pozwanemu G. K. o zapłatę kwoty 41.526,96 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że dnia 22 września 2018 roku w G. doszło do kolizji drogowej, w której uszkodzeniu uległ pojazd marki T. o numerze rejestracyjnym (...), objęty dobrowolnym ubezpieczeniem autocasco u powoda.

Sprawcą kolizji był pozwany, kierujący pojazdem marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

Poszkodowany zgłosił szkodę do likwidacji w ramach ubezpieczenia autocasco. W toku postępowania likwidacyjnego powód wypłacił poszkodowanemu kwotę 41.526,96 zł.

Powód zwrócił się do (...) S.A. w W., gdzie miał być ubezpieczony pojazd sprawcy. Ubezpieczyciel ten pismem z dnia 2 listopada 2018 roku poinformował, że na dzień szkody pojazd sprawcy nie był objęty ochroną ubezpieczeniową.

Podstawę prawną regresowego roszczenia powoda stanowił art. 828 § 1 k.c.

(pozew – k. 2-4)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania.

Pozwany podniósł, że dnia 13 sierpnia 2018 roku zawarł z (...) S.A. w W. polisę ubezpieczeniową (...) o numerze (...) ważną od dnia 31 lipca 2018 roku do dnia 8 maja 2019 roku, zatem w dniu spowodowania szkody, tj. 22 września 2018 roku polisa ta była ważna. Pozwany w dniu zakupu pojazdu marki O. (...), tj. w dniu 31 lipca 2018 roku podpisał dokument wypowiedzenia aktywnej na tamten dzień polisy ubezpieczeniowej (...) nr (...) ze skutkiem na dzień 29 sierpnia 2018 roku. Oznaczało to, że ważność przedmiotowej polisy obejmował okres dokładnie jednego miesiąca od dnia zakupu. Dnia 13 sierpnia 2018 roku pozwany u agenta ubezpieczeniowego W. K. podpisał z (...) S.A. nową polisę ubezpieczeniową o numerze (...) celem zachowania ciągłości obowiązkowego ubezpieczenia OC swojego samochodu. Pozwany nie otrzymał od (...) żadnej informacji o nieważności polisy. Dnia 12 września 2018 roku (...) poinformował pozwanego o przekazaniu nadwyżki w kwocie 1.482 zł na rzecz zadłużenia bez szczegółowego wyjaśnienia powyższej sprawy oraz bez dodatkowej informacji. Pozwany uznał przedmiotowe pismo jako potwierdzenie opłacenia polisy OC.

Zdaniem pozwanego umowa OC z (...) była skutecznie zawarta. Powód powinien wystąpić z roszczeniem przeciwko (...) S.A. w W..

Pozwany na podstawie art. 84 k.p.c. wniósł o zawiadomienie o toczącym się procesie tego ubezpieczyciela oraz agenta ubezpieczeniowego W. K..

(sprzeciw – k. 84-87)

Stan faktyczny:

Dnia 31 lipca 2018 roku pozwany G. K. nabył od A. S. samochód osobowy O. (...) oznaczony numerem VIN: (...) o numerze rejestracyjnym (...).

(dowód: faktura VAT z dnia 31.07.2018r. – k. 210)

Zakupiony pojazd objęty był umową obowiązkowego ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. w W.. Umowa zawarta została dnia 30 kwietnia 2018 roku z okresem obowiązywania do dnia 9 maja 2018 roku. Strony umowy sprzedaży pojazdu umówiły się, że polisa ta zostanie wypowiedziana. Pozwany otrzymał kopię tej polisy. W związku z tym pozwany dnia 13 sierpnia 2018 roku udał się do agenta ubezpieczeniowego (...) S.A. w W. W. K. celem zawarcia nowej umowy ubezpieczenia. Pozwany przedstawił agentowi ubezpieczeniowemu kopię obowiązującej polisy, która w systemie (...) S.A. widniała jako aktywna, informując, że umowa zostanie wypowiedziana. Agent ubezpieczeniowy dokonał w systemie ubezpieczeniowym zgłoszenia przeniesienia własności pojazdu pozwanego, a także obowiązującej umowy ubezpieczenia na pozwanego. Natomiast w wyniku tych czynności pozwany otrzymał dokument potwierdzający zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych, na mocy której (...) S.A. w W. objął przedmiotowy pojazd pozwanego ochroną ubezpieczeniową w okresie od dnia 31 lipca 2018 roku do dnia 8 maja 2019 roku nadając numer polisy (...). Składka łączna z tytułu zawartego ubezpieczenia miała wynieść 823,00 zł. Pozwany nie uiścił składki, ponieważ poinformowano go, że nie jest to konieczne.

(dowód: polisa nr (...) – k. 89-90, tożsame – k. 107-108, zeznania świadka W. K. – k. 182-182v., płyta – k. 185, zeznania świadka M. O. – k. 183-183v., płyta – k. 184, zeznania świadka G. K. – k. 183v.-184, płyta – k. 185, pismo (...) S.A. z dnia 14.12.2021r. – k. 207-207v., oświadczenia do polisy nr (...) – k. 208)

Pismem z dnia 12 września 2018 roku (...) S.A. w W. przesłał pozwanemu pismo, w którym poinformował, że dnia 8 września 2018 roku odnotował nadwyżkę w wysokości 1.482,00 zł, którą przeznaczył – w trybie potrącenia – na opłacenie zaległości. W tabeli wskazano kolejno ubezpieczenie/tytuł zaległości: (...), numer polisy/sprawy: (...) oraz wysokość potrącenia: 1.482,00 zł.

(dowód: pismo (...) S.A. z dnia 12.09.2018r. – k. 88)

Dnia 22 września 2018 roku w wyniku kolizji drogowej uszkodzeniu uległ pojazd T. o numerze rejestracyjnym (...), objęty dobrowolnym ubezpieczeniem autocasco zgodnie z polisą nr (...) w (...) S.A. w S..

Sprawcą szkody był pozwany, kierując pojazdem O. (...) o numerze rejestracyjnym (...) (poprzednio (...)).

W toku postępowania likwidacyjnego powód wypłacił poszkodowanemu w ramach dobrowolnego ubezpieczenia AC kwotę 41.526,96 zł tytułem odszkodowania.

(dowód: wnioskopolisa nr (...) – k. 15, oświadczenie – k. 16, protokół szkody – k. 19-21, dokumentacja fotograficzna – k. 22-44, decyzja z dnia 18.10.2018r. – k. 45-46, oświadczenie – k. 47, kalkulacja – k. 48-63, faktura – k. 66, decyzja z dnia 25.10.2018r. – k. 67-68, potwierdzenie przelewu – k. 69)

Pismem z dnia 25 października 2018 roku pozwany oświadczył, że w związku z wypadkiem i kasacją pojazdu O. (...) o numerze rejestracyjnym (...) rezygnuje z ubezpieczenia OC w (...) S.A.

(dowód: pismo z dnia 25.10.2018r. – k. 211)

Powód zwrócił się do (...) S.A. w W. o zwrot wypłaconej poszkodowanemu kwoty 41.526,96 zł.

W toku postępowania likwidacyjnego (...) S.A. w W. pismem z dnia 24 września 2018 roku zwrócił się do pozwanego o dostarczenie oświadczenia dotyczącego okoliczności zdarzenia drogowego oraz oświadczenia o posiadaniu ubezpieczenia OC w innym niż (...) S.A. towarzystwie ubezpieczeń.

Pismem z dnia 2 listopada 2018 roku (...) S.A. w W. odmówił powodowi wypłaty, wskazując, że w dniu szkody pojazd pozwanego marki O. o numerze rejestracyjnym (...) nie posiadał ważnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A., albowiem polisa została rozwiązana na skutek złożonego wypowiedzenia z dnia 29 sierpnia 2018 roku.

(dowód: pismo (...) S.A. z dnia 02.11.2018r. – k. 70-71 tożsame – k. 102)

Pismem z dnia 23 listopada 2018 roku powód wezwał pozwanego do zwrotu wypłaconego odszkodowania w kwocie 41.526,96 zł, wskazując, że pojazd którym kierował pozwany nie posiadał ważnego ubezpieczenia OC. Wezwanie ponowiono pismem z dnia 8 lipca 2019 roku.

(dowód: pismo z dnia 23.11.2018r. – k. 74, pismo z dnia 08.07.2019r. – k. 76)

Pismem z dnia 17 czerwca 2019 roku (...) S.A. w W. ponownie poinformował powoda, że na dzień szkody pojazd pozwanego nie był objęty ochroną ubezpieczeniową wobec rozwiązania umowy z dniem 29 sierpnia 2018 roku.

(dowód: pismo z dnia 17.06.2019r. – k. 105-106)

Pismem z dnia 7 sierpnia 2019 roku (...) S.A. w W. poinformował pozwanego, że polisa nr (...) ważna była w okresie od dnia 31 lipca 2018 roku do dnia 8 maja 2019 roku, a także że wypowiedzenie zostało złożone poprawnie ze wskazaniem daty rozwiązania polisy, a tym samym brak jest podstaw do przywrócenia polisy.

(dowód: pismo z dnia 07.08.2019r. – k. 104)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił po rozważeniu całego zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego w postaci dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony, nadesłanych przez (...) S.A. w W., zeznań świadków oraz stron z ograniczeniem do pozwanego.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie było podstaw, aby dokonując swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) odmówić waloru dowodowego kopiom dokumentów, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała, aby osoby

podpisane pod kopiami dokumentów nie złożyły oświadczeń w nich zawartych. Poza tym strony nie kwestionowały faktu sporządzenia oryginalnych dokumentów odpowiadających treści złożonym kopiom.

W ocenie Sądu, brak było podstaw do kwestionowania zeznań świadków oraz pozwanego, które były spójne, logiczne i wewnętrznie niesprzeczne. Korelowały ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Nie nosiły znamion ich wcześniejszego przygotowania. Osoby składające zeznania były zgodne, co do przebiegu czynności związanych z zawarciem przez pozwanego umowy ubezpieczenia.

W przedmiotowej sprawie powód dochodził roszczenia regresowego określonego w art. 828 § 1 k.c. Zgodnie z powyższym przepisem jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli zakład pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela.

Oparcie regresu typowego na przewidzianej w art. 518 § 1 pkt 4 k.c. konstrukcji wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela powoduje, że ubezpieczyciel z chwilą wypłaty odszkodowania nabywa to samo roszczenie, które przysługiwało dotąd ubezpieczającemu względem osoby odpowiedzialnej za szkodę (W. W., W. M., W. M., Prawo ubezpieczeniowe, s. 110; M. K., Umowa ubezpieczenia, s. 636; tak też SN w wyr. z 7.1.1972 r., I CR 12/71, OSNCP 1972, Nr 7–8, poz. 135; wyr. SA w Szczecinie z 29.9.2016 r., I ACa 310/16, L.; wyr. SA w Warszawie z 12.4.2016 r., VI ACa 217/15, L.; wyr. SA w Warszawie z 17.3.2017 r., I ACa 26/16, L.).

Przechodząc do szczegółowych rozważań należało mieć na uwadze, że strony procesu nie były sporne co do faktu zaistnienia zdarzenia szkodowego, a więc tego, że sprawcą szkody był pozwany kierujący pojazdem marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Pozwany nie kwestionował również wysokości szkody, a także faktu wypłacenia poszkodowanemu kwoty 41.526,96 zł tytułem odszkodowania, jak również tego, że przed wytoczeniem powództwa pozwany wzywany był do zaspokojenia roszczenia.

Pozwany wskazywał jednak na brak swojej odpowiedzialności za szkodę w związku z objęciem kierowanego przez niego pojazdu w dacie szkody ochroną ubezpieczeniową w (...) S.A. w W. potwierdzoną polisą nr (...). Powód podejmował bowiem próby uzyskania zwrotu wypłaconego poszkodowanemu odszkodowania bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Zarzut pozwanego okazał się chybiony. Uprawnienie poszkodowanego (w tym przypadku ubezpieczyciela wstępującego w prawa poszkodowanego) do bezpośredniego dochodzenia roszczeń od ubezpieczyciela wynika z treści art. 822 § 4 k.c. i stanowiącego w stosunku do niego przepisu szczególnego art. 19 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym funduszu gwarancyjnym i polskim biurze ubezpieczycieli komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152).

Zgodnie bowiem z treścią art. 822 § 4 k.c. uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej **może** dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Podobnie w treści art. 19 ustawy o ubezpieczeniach (...) poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej **może** dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. O zgłoszonym roszczeniu zakład ubezpieczeń powiadamia niezwłocznie ubezpieczonego.

Innymi słowy norma art. 822 § 4 k.c. stwarza dla uprawnionego do odszkodowania (poszkodowanego) w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej możliwość dochodzenia odszkodowania wedle swego wyboru od ubezpieczonego sprawcy szkody, od ubezpieczyciela lub obu z nich łącznie. Podmioty te zobowiązane będą wobec poszkodowanego według zasad odpowiedzialności in solidum, bowiem każdy z nich ma obowiązek zaspokoić to samo roszczenie odszkodowawcze, z innych jednak tytułów prawnych. Odpowiedzialność in solidum stosowana z uwagi na odmienne podstawy odpowiedzialności pozwanych nie oznacza, że pozwani muszą być zobowiązani do zapłaty identycznej kwoty np. ze względu na ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela wynikające z treści umowy ubezpieczenia (por. wyrok SA w Krakowie z 16 12.2014 2, I ACa 1294/14, Legalis, wyrok

SA w Poznaniu z 23.10.2018 r., I ACa 78/18, Legalis, E g\|/;'`nj. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 10, Warszawa 2021).

Dopiero w razie, gdy ubezpieczony (dobrowolnie albo przymusowo) sam naprawił szkodę, zanim uczynił to ubezpieczyciel, ubezpieczony może domagać się od ubezpieczyciela – w granicach odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkodę – świadczenia mającego na celu zrekompensowanie wydatku, który ubezpieczony poniósł w celu zaspokojenia poszkodowanego (tak SN w wyroku z 8.11.2018 r., II CSK 583/17, Legalis, z odwołaniem do wyr. SN z 24.11.1970 r., II CR 679/70, OSNCP 1971, Nr 7–8, poz. 135; zob. wyr. SN: z 15.9.2004 r., III CK 372/03, Legalis; z 3.3.2006 r., II CSK 123/05, Legalis; z 7.12.2006 r., III CSK 266/06, Legalis, Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 10, Warszawa 2021).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy nie ulegało wątpliwości, że powód – jako ubezpieczyciel, który dokonał naprawienia szkody z winy pozwanego – posiadał uprawnienie do wyboru podmiotu, od którego zamierza dochodzić zwrotu wypłaconego poszkodowanemu odszkodowania. Dla rozstrzygnięcia sporu nie miało zatem znaczenia, czy pozwany w dacie zdarzenia szkodowego kierował pojazdem objętym obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej. Okoliczność ta ma jednak znaczenie w relacji pomiędzy pozwanym – jako ubezpieczonym a ubezpieczającym – (...) S.A. w W. jako odpowiedzialnym z tytułu zawarcia ze sprawcą szkody umowy odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Jak wskazano powyżej sprawca szkody oraz jego ubezpieczyciel odpowiedzialni są wobec poszkodowanego na zasadzie solidarności niewłaściwej (in solidum). Okoliczność ta będzie wymagała pogłębionego badania i oceny w ewentualnym postępowaniu przeciwko (...) S.A. w W.. Poza sporem pozostawał fakt, że ubezpieczyciel ten zobowiązał się objąć pojazd pozwanego O. (...) o numerze rejestracyjnym (...) ubezpieczeniem za okres do dnia 8 maja 2019 roku. Ubezpieczyciel w niniejszym postępowaniu, w odpowiedzi na zobowiązanie, nie złożył do akt sprawy wypowiedzenia umowy tego ubezpieczenia, na które powoływał się w pismach do stron. Z jednej strony (...) S.A. w W. powoływał się na brak chronologii umów ubezpieczenia, z drugiej jednak na złożone wypowiedzenia. Nie ma jasności, czy ubezpieczyciel ten utożsamiał wypowiedzenie umowy przez wcześniejszego właściciela pojazdu ze skutkiem dla umowy ubezpieczenia zawartej z pozwanym, czy też wypowiedzeniem umowy przez ubezpieczyciela. Zważyć należało, że pojazd pozwanego w dacie jego zakupu objęty był ubezpieczeniem w (...) S.A., a strony umowy sprzedaży umówiły się, że zostanie ono wypowiedziane, a nabywca (pозwany) zawrze nową umowę. Z takim celem pozwany udał się do agenta ubezpieczeniowego. O ile osoba ta dokonała zgłoszenia przeniesienia własności pojazdu oraz umowy ubezpieczenia na pozwanego, o tyle pozwany otrzymał dokument, informujący o zawarciu nowej umowy ubezpieczenia, obowiązującej do dnia 8 maja 2019 roku, a więc w okresie obejmującym wystąpienie zdarzenia szkodowego. W sprawie niniejszej brak było podstaw do uznania, że pozwanego poinformowano o wypowiedzeniu/wygaśnięciu/rozwiązaniu nowej umowy ubezpieczenia OC.

Niezależnie jednak od tej oceny, powód stosownie do przysługującego mu uprawnienia, dokonał wyboru osoby/podmiotu, od której zamierzał dochodzić zwrotu wypłaconego poszkodowanemu odszkodowania, a zatem pozwany był legitymowany biernie w procesie.

Mając na uwadze powyższe w punkcie 1. wyroku na podstawie art. 828 § 1 k.c. w zw. z art. 518 § 1 pkt 4 k.c. oraz art. 822 § 4 k.c. powództwo należało uwzględnić w punkcie 1. wyroku.

Wymagalność roszczenia uzależniona była od wezwania pozwanego do zapłaty, co nastąpiło pismami z dnia 23 listopada 2018 roku oraz 8 lipca 2019 roku, co nie było kwestionowane przez pozwanego. Dlatego podstawą rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek od zasądzonej kwoty stanowiły przepisy art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. z ograniczeniem do żądania pozwu (art. 321 k.p.c.).

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm.), zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, zasądził od pozwanego całość poniesionych przez powoda kosztów procesu w łącznej kwocie 5.694,00 zł, na co składały się: opłata sądowa od pozwu

(2.077,00 zł), wynagrodzenie kwalifikowanego pełnomocnika w osobie radcy prawnego w stawce minimalnej (3.600 zł) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł).